(המשך מעמוד 41)

התגוררנו בירושלים. התגייסתי לפלמ"ח. אבא היה סוחר עצים. ב־1941 התגייס לצבא הבריטי ונפל בשבי הגרמנים. יש לי סיפורים מדהימים על תקופת השבי שלו.

שירתתי בפלמ"ח עד 1946. התחתנתי, ובנובמבר 1947 גוייסתי שוב למילחמת־השיחרור. הייתי אחראי על השיירות ש־עברו בין תל־אביב וחולדה. לאחר־מכן עליתי עם ראשוני היחידה למעלה־החמישה והשתתפתי בקרבות כיבוש הקאסטל. ימים ספורים לפני ההפוגה נפגעתי ואושפזתי.

המיפעל סבל מהפסדים ראת מניותי מכרתי ללא רווח. איני חושב שכל הרכילות הזו היא רלוונטית. לא היתה כוונה לקפח או לעודד את תדיר. הקשר בין מיפעל תדיר ובין היותי אחיו של עובד מישרד הביטחון שימעון פרס, נוצר על־ידי אמצעי־התיק־שורת. אחי לא היה מעורב בנעשה ב־תדיר. הוא לא ידע על עיסקי המיפעל. לא היה לו כל קשר.

● מדוע עזבת את עיסקי האלק־טרוניקה ועברת לעיסקי בנייה?

מתוך אמונה שהקשר היחידי שלי עם המיפעל, שאיני אוהב, יהיה באמצעות הדואר. מאז אני עוסק בבנייה ומשרת כקצין־מילואים בדרגת סגן־אלוף בדובר צה"ל.

● מניין הכינוי גיגי?

גיגי הוא השם שהודבק לגרשון ב־פלמ"ח. היה קשה לבטא גרשון. החברה הדביקו לי את השם גיגי.

● איך הצלחת להשיג אדמות ברמת־אביב?

בכסף. קניתי את האדמות מיהודי בשם גוטפרוינד ב־1963. רמת־אביב היתה אז שכונה נחשלת שנבנתה כשיכון עממי.

● האם הימרת על כך שהשכו־נה תהפוך לשכונת־יוקרה?

לא ידעתי ולא הימרתי. כשבנינו ברמת־אביב, התחזקו דירה לדוגמה במשך חוד־שים רבים ואיש לא קנה. היום אני לא צריך לספר לך מהי רמת־אביב. אין כל ספק שהיה לי חלק בפיתוח ובהעלאת ה־רמה ברמת־אביב.

הבית הראשון שבנינו ברחוב ברודצקי, היה בית בודד. לא הצלחנו להביא לכאן תושבים. מי שהסכים לקנות דירה ברמת־אביב קיבל פרוטקציות כדי שיעשה טובה ויבוא לגור פה. הרבה מאוד אנשים באו לגור פה מתוך היכרות אישית איתי. אני לא צריך לספר לך את רשימת המי־יומי שמתגוררים היום בבניינים שבניתי ברמת־אביב.

● הפכת את רמת־אביב לשכו־נת יוקרה. בנית בתי מגורים גם בחולון וכמעוז־אביב. קראתי ש־מוכנים להחליף איתך את מיפגד חסן־בק בארמה בשיכון בבלי. מדוע לא תפכים לכך?

הכל קישקושים. זה לא רציני. בא אלי אייבי נתן ואמר לי שהוא הולך לתרום למוסלמים מיליון לירות. אמרתי לו: אייבי יבושם לך, אבל אתה תורם כסף לשימוש בלתי חוקי. אתה תורם כסף כדי לממן התנכלות לרכושי. אני הבעלים ואי־אפשר לפתור את העניין בלי הסכמתי. אין לי כל רצון להיות דון קישוט הלוחם בצבי אל־פלג. אביר מסע־הצלב המוסלמי. אני מוכן לרדת מהנושא אם יימצא פיצוי אובייקטיבי בכסף או בשווה־כסף. אייבי התחיל לומר שיש קרקע פה ויש קרקע שם, ושאל אם אני מרשה לו לדבר עם המוסלמים. אמרתי לו שילך וידבר. "איך אומרים באידיש? עסט רוף אייער איגן דרעק.

● אתה מטיל על איבי שיפתור לך את הבעיות עם הוועד המומ־למי?

נו באמת! אייבי הוא בחור נחמד ותמים, האוהב את הציבור והרוצה ש־הציבור יאהב אותו. אייבי הוא צופה המעביר זקנות רק ברחוב דיזנגוף לא ברחוב צדדי, כי בדיזנגוף יש הרבה קהל.

■ ■ ■

● כמה כסף אתה רוצה תמור־רת חסן־בק?

אני רוצה תמורה שתיקבע על־ידי שמ־אים אובייקטיביים.

● כמה לדעתך שוה המקום?

אני לא יכול להגיד.

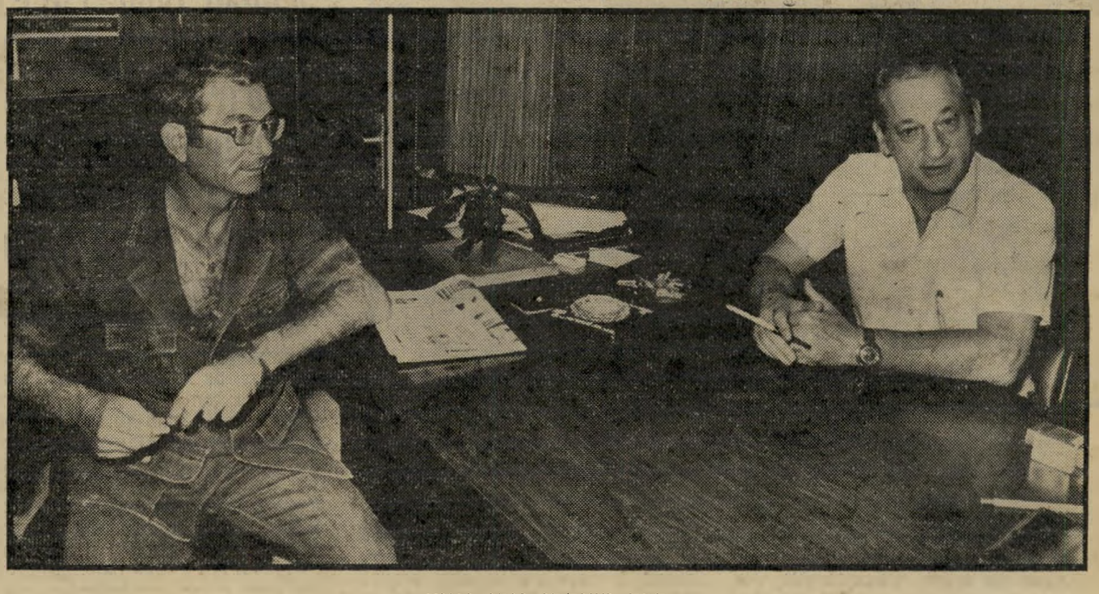

פרס ושותפו ניסן נויטן

„אמרתי לאייבי: אתה תורם למוסלמים מיליון לירות כדי להתנכל לרכושי?"

לאחר־מכן שירתתי ביחידות המחדיעין ו־הייתי מעורב בעיסקי המוסד.

ב־1951 סיימתי את עבודתי בחו"ל. ויחד עם שותפים יסדתי מיפעל אלקטרוני ש־נקרא תדיר. חרץ מסבון לא ייצרו אז כימעט דבר בארץ. לא היו תשתית והבנה לפיתוח התעשייה, ונאלצנו למכור את המיפעל. מכרתי את מניותי לכור.

כור רכשה גם חברה לייצור בטריות בשם רן, שידכה את תדיר עם רן והפכה אותם לחברת תדיראן. הסיפור על השידוך מצחיק מאוד. אנו עסקנו בגבישי תיקשורת ורן עסקה בייצור בטריות לפנסים. הדבר דומה למישהו המוכר עששיות נפט ומש־תלט על באר נפט בסעודיה.

■ ■ ■

● טענו נגדך ונגד שימעון פרס כי בזכות העובדה שהוא איש מישרד־הביטחון, מעביר אליך ה־מישרד הזמנות ולמעשה מממן אותך.

אני שמח לעודד שמועות שווא בקשר אלי. הן גורמות לי נחת־רוח.

● מדוע?

זהו מין מישחק פסיכולוגי. בכל פעם שמספרים עלי סיפור לא נכון, אני מרגיש נעלה יותר.

● יש מי שמאמין לשמועות.

שיברשם לו. אני לא זקוק לאלה ה־

החבילה בחסן־בק היתה הפגנה חומ"נ־ספית מובהקת. לא בונים בית־אלוהים עם מומ־ביצה שכזאת

מאמינים לשמועות. אני לא נשפט יום־יום על־ידי דעת־הקהל. אני חי עם אלוהי.

● האם מישרד־הביטחון לא סי־פק עבודה לחברת „תדיר"?

אם היתה איזושהי העדפה לגבי תדיר היא התבטאה בקיפוח המיפעל. לראייה, לעברניינים. ערביי יפו ראו בכך פגיעה בכבודם, שמשתמשים במקום מוסלמי כ־בית־זונות והם יזמו פנייה אלי.

● מי פנה אליך?

הקשר הראשון נוצר על־ידי סייף אל־דין אל־זועבי שהוא מכר ותיק שלי. הוא פנה אלי ואמר לי: אני סטרון הערבים בארץ. יש בעייה ביפו, אולי אתה יכול לעזור. הוא אמר לי: בוא, תעזור לנו להוריד את הבושה של המיסגד. הוא הפגיש אותי עם נכבדים מיפו והם דיברו בחצי דברים ללא בדיקות וללא מיסמכים.

הלכתי איתם לבדוק. הסתבר שהמקום בכלל לא שייך להם. פנינו בהצעה משו־תפת אל ועדה בינמישרדית, המודרכת מ־נציג ראש־הממשלה ונציגי מישרד ה־אוצר, הדתות, המישטרה, שירותי־הביטחון ומישרד־הפנים. לפני הוועדה הוצג כל החומר, לרבות הסעיף העוסק במטרות המיסחר. לאחר בדיקה, הועבר העניין לביקורת ועדת־הכספים של הכנסת. זו שיחררה את הנכס מידי האפוטרופוס ו־העבירה אותו לידי ועד־הנאמנים המוס־למי, בתנאים שעליהם הוסכם. הנכס נרשם בטאבו, כשהוועד המוסלמי מחכיר לי אותו ל־49 שנים. רעיון ההחכרה היה שלי.

● יש המפקפקים בכשרות ה־החכרה של חסן־בק, וטוענים ש־על מיסמך החכירה חתומים רק שניים מבין תישעת חברי ועד־הנאמנים.

הנה ההסכם. הרי את רואה במו עינייך שחתומים עליו תישעה אנשים.

● אחד החתומים, נזמי ג'בלי, הורשע ע"ידי בית־המישפט ה־מחוזי בקבלת שוחד בקשר למכי־רת שטח בית־הקברות המוסלמי למלון „הילטון". הוא הורשע גם במתן עדות־שקר ונדון לעונשי מאסר על תנאי וקנסות כבדים.

נזמי ג'בלי לא נאשם ולא הורשע בעניין הילטון. זו הבעייה של כלי־התיקשורת. הם אף־פעם לא מדייקים. נזמי ג'בלי החזיר את נישמתו לבוראו.

● אתה מתכוון לומר שאינך יודע כי האיש הורשע בפרשת מכירת אדמת בית־הקברות המוס־למי שעליו הוקם מלון „הילטון"?

לא, לא ידוע לי על כך דבר. אם היה נוכל שקיבל כספים תמורת בית־הקברות המוסלמי שעליו נבנה מלון הילטון, זה לא היה נזמי ג'בלי.

● חברי־ועד אחר החתום על ה־הסכם, הוא עלי רשידי. רשידי היה מוכר כעלי סוכור והיה עד־מדינה במישפט רצח. הוא וארבעה מחבריו נודעו כחברת רצח בע"מ ונאשמו ברצח ערבי זקן מיפו.

אין לזה כל קשר עם חסן־בק. אני לא מפשפש במעשיו של כל אחד מחברי הוועד המוסלמי ולא חותם איתם אישית. כל עניין ההחכרה לא נעשה על־פי שיקול דעתם האישי, אלא בהליכים מבוקרים ש־נעשו על־ידי גוף ממשלתי מבוקר. נזמי ורשידי מונו על־ידי הממשלה ואין זה עיסקי מה כל אחד מהם עשה באופן פרטי. לא שמעתי שרגן מסרב לדבר עם בגין מפני שהוא אחראי על תליית הסרג'נטים הבריטיים.

● המוסלמים אומרים שאתה רוצה 40 מיליון לירות.

אתן להם עודף מ־40 מיליון לירות. יש לי אומדן, אבל ברגע שתכתבי את הסכום בעיתון, יהיו כאלה שיסתמכו על זה. או להיפך, יבואו ויקפצו על המציאה. טוב לא יצא מזה בכל מיקרה.

● איך הצלחת לחשוך את מיס־גר חסן־בק בסכום המגוחך של 1000 לירות לחודש לא צמוד?

את מרשה לי לסגנן את השאלה שלך?

● בבקשה.

ובכן, תשאלי כיצד נקבעה התמורה.

● כרצונך.

המיבנה הזה, או הנכס הזה, לא היה שייך לאף־אחד מאבירי־הטוענים לגביו היום. הנכס היה שייך לאפוטרופוס על נכסי נפקדים. האפוטרופוס מקצה את קרקעותיו לצרכים שונים של הציבור והפרט לפי שיקולים ענייניים. למיסגד חסן־בק לא נמצא כל דורש וטוען והוא עמד מוזנח. זה היה מקום קדוש לוונות, לסוחרי סמים, למחשושה, לאורות סוסים,

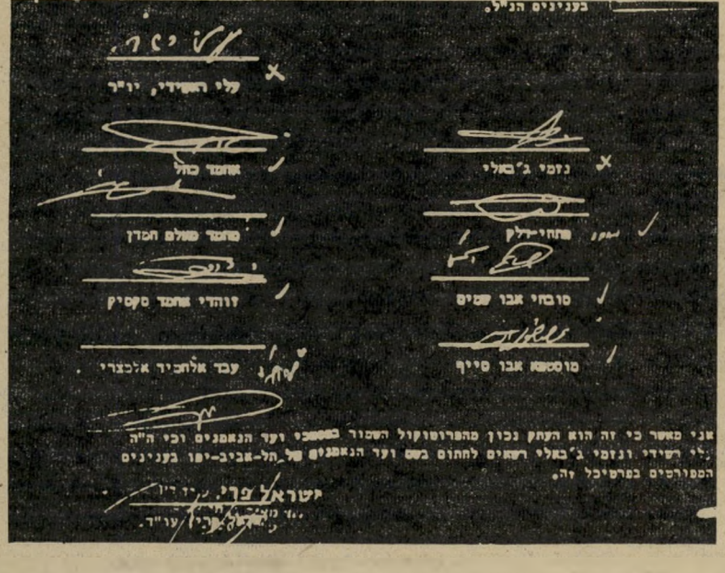

תשע החתימות של הוועד הערבי

„אם היתה העדפה לגבי תדיר, היא התבטאה בקיפוח המיפעל!"